

Lieta C-343/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 30. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Landesgericht Klagenfurt (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 17. aprīlis

Pieteicējs vai cits apzīmējums:

Verein für Konsumenteninformation

Atbildētāja:

Volkswagen AG

LIETA:

Prasītāja [..]

Verein für Konsumenteninformation

[..]

1060 Vine

[..]

Atbildētāja [..]

Volkswagen AG [..]

38440 Wolfsburga [Wolfsburg] [..]

Vācija [..]

Par:

3 611 806,00 EUR [samaksu], ieskaitot procentus un izmaksas (citas prasības – vispārīga lieta)

1) Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma sniegšanai saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot šādu jautājumu:

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, tādos apstākļos kā pamatlietā, par “vietu, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu” var uzskatīt vietu tajā dalībvalstī, kurā kaitējums ir radies, ja šo kaitējumu veido vienīgi finansiāli zaudējumi, kas tieši izriet no citā dalībvalstī veiktas prettiesiskas darbības?

2) *Landesgericht Klagenfurt* [Klāgenfurtes apgabaltiesas] tiesvedība lietā 21 Cg 74/18v tiek apturēta līdz Eiropas Savienības Tiesas prejudiciāla nolēmuma saņemšanai [...]. [oriģ. 2. lpp.]

Pamatojums:

I. Fakti:

Prasības iesniedzēja (turpmāk tekstā – “prasītāja”) ir patērētāju bezpeļņas organizācija, kuras juridiskā forma saskaņā ar Austrijas *Vereinsgesetz* [Likumu par biedrībām] ir biedrība, ar juridisko adresi Vīnē, Austrijā. Viens no prasītājas statūtos noteiktajiem uzdevumiem ir vērsties tiesā ar patērētāju civilprasībām, kuras tai ir cedētas tiesvedības nolūkos. *Landesgericht Klagenfurt* lietā 21 Cg 74/18v prasītāja ir iesniegusi prasību pret atbildētāju par (tai cedētu) 574 mehānisko transportlīdzekļu pircēju kompensāciju prasījumiem un atbildētājas atbildības par vēl nenosakāma apmēra kaitējumiem, kas radušies, iegādātajos transportlīdzekļos uzstādot Savienības tiesību normām neatbilstošu dzinēju, noteikšanu.

Atbildētāja ir mehānisko transportlīdzekļu ražotāja, kuras juridiskā forma ir saskaņā ar Vācijas tiesībām dibināta akciju sabiedrība, ar juridisko adresi Wolfsburgā, Vācijā. Atbildētāja ir reģistrēta *Amtsgericht Braunschweig* [Braunšveigas pirmās instances tiesas] komercreģistrā ar numuru HRB 100484.

II. Lietas dalībnieku prasījumi un argumenti:

Prasītāja lūdz piespriest atbildētājai samaksāt 3 611 806,00 EUR, ieskaitot procentus un izmaksas un konstatēt atbildētājas atbildību par visiem kaitējumiem, kuru apmērs vēl nav nosakāms un/vai kas radīsies nākotnē.

Samaksas prasījumu tā pamato ar kompensāciju prasījumiem saistībā ar neatļautu darbību un kvazideliktu un apgalvo, ka visi prasībā minētie patērētāji Austrijā bija

nopirkuši (lietotus) transportlīdzekļus vai nu no transportlīdzekļu tirgotāja, vai no privāta pārdevēja, un šie transportlīdzekļi esot bijuši aprīkoti ar atbildētājas izstrādātu dzinēju (EA 189), pirms 2015. gada 18. septembrī atklātībā nonāca informācija par VW izplūdes gāzu manipulācijām. Šiem dzinējiem esot uzstādīta neatbilstoša pārveidošanas ierīce Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) izpratnē. Iebūvētā manipulāciju programmatūra esot nodrošinājusi, ka izmēģinājumu stendā tiktu emitētas “tīras izplūdes gāzes”, proti, izplūdes gāzes, kas atbilstu noteiktajām robežvērtībām, savukārt transportlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikā, tātad uz autoceļiem, piesārņojošo vielu faktiskās emisijas esot daudzkārt pārsniegušas noteiktās robežvērtības.

Tikai ar šo manipulācijas programmatūru atbildētājai esot bijis iespējams transportlīdzekļiem ar dzinēju EA 189 iegūt ES tipa apstiprinājumu. Minētās regulas noteikumiem [orig. 3. lpp.] esot individuālas aizsardzības raksturs, jo par katru atbildētājas tirdzniecībā laisto transportlīdzekli ir jāizdod atbilstības sertifikāts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību izpratnē, kas jāizsniedz arī pircējam.

Kaitējums transportlīdzekļu īpašniekiem esot tāds, ka tie, ja būtu informēti par apgalvoto manipulāciju, vai nu nebūtu iegādājušies transportlīdzekļus vispār, vai būtu iegādājušies par vismaz 30% zemāku pirkuma cenu. Attiecīgie transportlīdzekļi jau no paša sākuma esot ar defektu un tāpēc daudz mazāk vērtīgi, kā to apgalvoja atbildētāja un kā to uztvēra transportlīdzekļu īpašnieki. Tirgus vērtība un līdz ar to arī transportlīdzekļa, kam veikta manipulācija, pirkuma cena būtu bijusi ievērojami zemāka nekā faktiski samaksātā pirkuma cena. Summas starpība ir uzskatāma par uzticības zaudējumu, kas ir jākompensē. Pakārtoti prasītāja savu lūgumu pamato ar to, ka transportlīdzekļa vērtība, kam veikta manipulācija, salīdzinājumā ar transportlīdzekli, kuram nav veikta manipulācija, automašīnu tirgū un lietotu automašīnu tirgū esot ievērojami zemāka.

Attiecībā uz prasījuma daļu par atbildētājas atbildības konstatēšanu prasītāja apgalvo, ka būtu jāpieņem, ka palielināts degvielas patēriņš, sliktāka veiktspēja vai dzinēja efektivitāte un/vai lielāks detaļu nodilums ir vēl palielinājis transportlīdzekļa īpašniekiem nodarīto kaitējumu. Turklāt esot sagaidāma turpmāka to transportlīdzekļu tirgus vērtības samazināšanās, kurus skārušas apgalvotās manipulācijas. Turklāt draudot arī citi apgrūtinājumi, piemēram, attiecīgo transportlīdzekļu izmantošanas aizliegumi vai reģistrācijas izmantošanai satiksmē atsauksana. Šo kaitējumu apmērs vēl neesot nosakāms vai tie vēl neesot radušies.

Tiesas, kurā celta prasība, starptautisko jurisdikciju prasītāja pamato ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 7. panta 2. punktu (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 2015/2012”). Pirkuma līguma

noslēgšana, pirkuma cenas samaksa un transportlīdzekļu nodošana vai piegāde katrreiz esot bijusi tiesas, kurā celta prasība, teritoriālajā kompetencē. Tas neesot tikai vēlāks zaudējums, bet gan sākotnējs zaudējums, kas pamato jurisdikciju. Tas patērētāju mantas samazināšanās veidā ir radies agrākais transportlīdzekļu iegādes un nodošanas brīdī nodošanas vietā, un tādējādi ietilpstot tiesas, kurā celta prasība, teritoriālajā kompetencē. Šajā vietā pirmo reizi esot izpaudusies atbildētājas neatļautā darbība un patērētājiem radīts tiešs kaitējums.

Atbildētāja lūdz prasību noraidīt un apstrīd tiesas, kurā celta prasība, starptautisko jurisdikciju saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu. **[oriģ. 4. lpp.]**

III. Līdzšinējā tiesvedība:

Iesniedzējtiesa atbildētājam paziņoja par prasību un uzdeva tai iesniegt paskaidrojumu. Tajā atbildētāja iebilda par starptautiskas kompetences neesamību, par kuru tagad jālemj iesniedzējtiesai.

Juridiskais vērtējums

IV. Savienības tiesību pamatprincipi

Piemērojamās Regulas Nr. 1215/2012 tiesību normas ir formulētas šādi:

“[.] II NODAĻA

JURISDIKCIJA

1. IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

4. pants:

1. Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības.

[.]

2. IEDAĻA

Īpašā jurisdikcija, 7. pants:

Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

[.] 2. lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu; [.]”

V. Par prejudiciālo jautājumu:

[oriģ. 5. lpp.] Saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 66. panta 1. punktu to piemēro tikai tiesvedībās, kuras uzsāktas 2015. gada 10. janvārī vai pēc tam. Prasītāja cēla prasību *Landesgericht Klagenfurt* 2018. gada 6. septembrī, tāpēc uzsāktajā tiesvedībā ir piemērojama Regula Nr. 1215/2012.

Lietā *Bier/Mines de Potasse d'Alsace* (EST, 1976. gada 30. novembris, 21/76, *Bier/Mines de Potasse d'Alsace*) Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā (tagad Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktā) noteiktā jurisdikcija saistībā ar neatļautu darbību pēc prasītāja izvēles var tikt noteikta gan tās vietas tiesām, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu, gan tās vietas tiesām, kur kaitējums radies.

Kaitējumu izraisījušā notikuma iestāšanās vieta ir vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu, t. i., ikviena vieta, kur pilnībā vai daļēji ir veikta Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā noteikta darbība, vai kur notikums, kas rada kaitējumu, ir sācijas. **Seku rašanās vieta** ir vieta, kur izpaužas notikuma, kura rezultātā rodas atbildība par neatļautu darbību vai kvazideliktu, sekas, kaitējot attiecīgajai personai. Neatļautas darbības rezultāta radītu finansiālu zaudējumu gadījumā kā vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu, ir jāsaprot arī tā vieta, kur iestājusies īpašuma [vērtības] samazināšanās, turklāt jurisdikciju ir nosakāma tikai tās ietas tiesām, kur radies sākotnējais zaudējums, bet ne tas vietas tiesām, kur radušies iespējamie vēlākie zaudējumi.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru vieta, kur kaitējums ir radies, ir jāsaprot tikai tādējādi, ka tā ir “vieta, kur tāds kaitējumu radījušais notikums, kura rezultātā rodas atbildība, personai, kas ir tiešā cietusī, ir radījis nepastarpinātas sekas” (EST, 1990. gada 11. janvāris, C-220/88, *Dunmez France SA/Hessische Landesbank*, 20. punkts). Šajā un daudzos citos spriedumos Eiropas Savienības Tiesa turklāt ir norādījusi, ka jurisdikcija attiecībā uz neatļautu darbību ir atkāpe no vispārīgās normas par dalībvalsts tiesu, kurā atrodas atbildētāja domicils, jurisdikciju. Šo īpašo jurisdikciju pamatā ir apstākļi, ka starp strīdu un tiesām, kas nav atbildētāja domicila dalībvalsts tiesas, pastāv īpaši cieša saikne, pamatojot jurisdikcijas piešķiršanu šīm tiesām tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar pareizas tiesvedības un efektīvas procesa vadīšanas mērķi. Viens no Regulas Nr. 44/2001 mērķiem ir nepieļaut kompetento tiesu skaita palielināšanos, kas palielinātu spriedumu nesaderības risku (EST, 1990. gada 11. janvāris, C-220/88, *Dunmez France SA/Hessische Landesbank*, 17. un 18. punkts).

Lietā *Antonio Marinari/Llodys Bank plc* un *Zubadi Trading Company* Eiropas Savienības Tiesa ir uzsvērusi, ka Regulā Nr. 44/2001 noteikto ārpuslīgumisko jurisdikciju nevar interpretēt paplašināti tā, lai ietvertu ikvienu vietu, kurā var izjust negatīvas tāda fakta sekas, kas ir izraisījis kaitējumu, kurš faktiski ir iestājies [oriģ. 6. lpp.] citā vietā. Jēdzienu “vieta, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu” nevar interpretēt tādā veidā, ka tas ietver vietu, kurā cietušajam, kā viņš apgalvo, ir tikuši radīti no sākotnējā zaudējuma, kas

radīts un ciests citā līgumslēdzējā valstī, izrietošie finansiālie zaudējumi. (EST, 1995. gada 19. septembris, C-364/93, *Antonio Marinari/Llody's Bank plc un Zubadi Trading Company*, 14. un 15. punkts).

No minētās judikatūras iesniedzējtiesa secina, ka uz jurisdikciju attiecībā uz neatļautu darbību var atsaukties tikai tieši cietušās personas, ja tās izvirza prasījumus par sākotnēju kaitējumu, nevis tikai par vēlāku kaitējumu.

Konkrētajā gadījumā prasītāja apgalvo, ka tās izvirzītie prasījumi ir uzskatāmi par sākotnējiem zaudējumiem, kas transportlīdzekļu īpašniekiem esot radušies saistībā ar neatbilstošu transportlīdzekļu iegādi un nodošanu nodošanas vietā. Tikai tādēļ esot izpaudusies atbildētājas neatļautā darbība un patērētājiem radīts tiešs kaitējums.

Tomēr tiesa uzskata, ka sākotnējo kaitējumu rada prasītājas apgalvotā manipulācijas programmatūra, kas iebūvēta dzinējā EA 189, jo tādējādi tika uzstādīts dzinējs, pārkāpjot Regulā (EK) Nr. 715/2007 noteikto, ka rezultātā transportlīdzeklim bija defekts, kas (rezultātā) izpaudās kā vērtības zudums. Lietu izskatošā tiesa uzskata, ka prasītājas apgalvotais kaitējums vērtības samazināšanās dēļ ir vēlāks kaitējums, kas radies transportlīdzekļa defekta rezultātā.

Prasība ir balstīta uz pircēju prasījumiem, kas transportlīdzekļus iegādājušies no transportlīdzekļu tirgotājiem vai no privātiem pārdevējiem kā jaunas vai lietotas automašīnas. Iesniedzējtiesa uzskata, ka gadījumā, ja tiktu ievērots prasītājas arguments par to, ka kaitējums rodas transportlīdzekļu iegādes dēļ un tādējādi izpaužas pašos transportlīdzekļos, rodas jautājums par to, vai apgalvotais sākotnējais kaitējums saskaņā ar prasītājas argumentāciju jau nav radies attiecīgajam pirmajam pircējam, šajā gadījumā, transportlīdzekļu pilnvarotajam tirgotājam vai galvenajam importētājam. Ja atzītu sākotnējā kaitējuma rašanos attiecīgajam pirmajam pircējam, tad kaitējums, kas būtu radies visiem turpmākajiem pircējiem, visādā ziņā būtu jākvalificē tikai kā vēlāks kaitējums.

Tas tādēļ, ka atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas spriedumam lietā *Marinari*, jēdzienu “vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu” nevar interpretēt tādā veidā, ka tas ietver vietu, kurā cietušajam, kā viņš apgalvo, ir tikuši radīti no sākotnējā kaitējuma, kas radīts un ciests citā līgumslēdzējā valstī, izrietošie finansiālie zaudējumi. Tādējādi tikai vēlāks kaitējums [oriģ. 7. lpp.] nav uzskatāms par pamatu jurisdikcijas noteikšanai.

Tomēr šī situācija atšķiras no [lietas] *Marinari* tādā veidā, ka tajā prasītājam pašam kādā dalībvalstī bija radies sākotnējais kaitējums un tas papildus gribēja atsaukties uz vēlāku, kā apgalvots, citā dalībvalstī radušos kaitējumu. Tomēr prasītājas argumentācija šajā gadījumā ir vērsta uz to, ka transportlīdzekļu īpašnieki līdz transportlīdzekļu iegādei un nodošanai, un pirms atklātībā nonāca informācija par apgalvoto manipulāciju, nevarēja būt cietuši nekādu un tādējādi, atšķirībā no [lietas] *Marinari*, arī ne sākotnēju kaitējumu.

Iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka papildus jautājumam par sākotnējo un vēlāko kaitējumu rodas jautājums arī par to, vai ar vienīgi finansiāliem zaudējumiem no neatļautas darbības var tikt pamatota jurisdikcija saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu.

Eiropas Savienības Tiesa lietā *Rudolf Kronhofer/Marianne Maier u.c.* attiecībā uz vienīgi finansiālu zaudējumu vietu, kur kaitējums radies, ir norādījusi un precizējusi, ka jēdziens “vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu” neattiecas uz prasītāja domicila vietu, kur atrodas viņa mantisko attiecību centrs, tikai tā iemesla dēļ, ka viņš tajā ir cietis finansiālu zaudējumu, kas izriet no mantas daļas zaudēšanas, kura notika un tika ciesta citā līgumslēdzējā valstī. (EST, [2004]. gada 10. jūnijs, C-168/02, *Rudolf Kronhofer/Marianne Maier u.c.*, 21. punkts). Atsaucoties uz spriedumu lietā *Marinari* (EST, 1995. gada 19. septembris, C-364/93, *Antonio Marinari/Llodys Bank plc* un *Zubaidi Trading Company*, 14. punkts) tika uzsvērts, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru jēdzienu “vieta, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu” nevar interpretēt paplašināti tā, lai ietvertu ikvienu vietu, kurā var izjust negatīvas tāda fakta sekas, kas ir izraisījis kaitējumu, kurš faktiski ir iestājies citā vietā. Citādi tiesas, kurai ir jurisdikcija, noteikšana kļūtu atkarīga no nenoteiktiem apstākļiem, tādiem kā vieta, kurā ir cietušā mantisko attiecību centrs, un tā tad tā būtu pretrunā Kopienā dzīvojošo un nodibināto personu tiesiskās aizsardzības pastiprināšanai, kas ir viens no Konvencijas mērķiem, ļaujot prasītājam viegli identificēt tiesu, kurā tas var vērsties, un atbildētājam – saprātīgi paredzēt, kurā tiesā viņu var iesūdzēt. Turklāt ar šādu interpretāciju visbiežāk tiktu pamatota prasītāja domicila tiesu jurisdikcija, ko Konvencija noliedz, izņemot noteikti paredzētus gadījumus (EST, [2004]. gada 10. jūnijs, C-168/02, *Rudolf Kronhofer/Marianne Maier u.c.*, 19. un 20. punkts).

Eiropas Savienības Tiesa lietā *Harald Kolassa/Barclays Bank plc* atkārtoti norādīja, ka tas vien, ka prasītājam rodas finansiālas sekas, nepamato [oriģ. 8. lpp.] jurisdikcijas piešķiršanu tā domicila vietas tiesām, ja gan vieta, kur radies kaitējumu radījušais notikums, gan vieta, kur kaitējums ir materializējies, atrodas citas dalībvalsts teritorijā. Tomēr šāda jurisdikcijas piešķiršana ir pamatota tad, ja prasītāja domicils patiešām ir kaitējumu radījušā notikuma vai kaitējuma materializēšanās vieta (EST, 2015. gada 28. janvāris, *Harald Kolassa/Barclays Bank plc*, 49. un 50. punkts).

Ņemot vērā prasītājas argumentu un minēto Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, pirmajā brīdī šķiet, ka kaitējuma rašanās vietai būtu jāatrodas Austrijā, jo kaitējums vispirms materializējās šeit un ietekmēja attiecīgo transportlīdzekļu īpašniekus. Tas norādītu uz to, ka vieta, kur kaitējums radās, Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē ir Austrija.

Tomēr Eiropas Savienības Tiesa pēc neilga laika pasludinātajā spriedumā [lietā] *Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling u.c.* ir skaidri norādījusi, ka it īpaši vienīgi finansiālu zaudējumu gadījumā nebūtu jāņem vērā vienu atsevišķu faktu, un ir uzsvērusi, ka vienīgi finansiāls zaudējums, kas

(pamatlietā [*Universal Music*]) esot tieši materializējies prasītāja bankas kontā, pats par sevi nevarot tikt uzskatīts kā atbilstošs sasaistes faktors saskaņā ar (pašreizējo) Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu. Tikai situācijās, kad citi lietas īpašie apstākļi, kuri tāpat liecina par labu tam, lai jurisdikcija tiktu piešķirta tās vietas tiesām, kur ir materializējies vienīgi finansiāls kaitējums, šāds zaudējums attaisnoti varētu ļaut prasītājam celt prasību šajā tiesā (EST, 2016. gada 16. jūnijs, C-12/15, *Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling u.c.*, 38. un 39. punkts).

Visbeidzot, Eiropas Savienības Tiesa lietā *Helga Löber/Barclays Bank plc* atkārtoti uzsvēra nepieciešamību ņemt vērā īpašos apstākļus un situācijas, piešķirot jurisdikciju tiesām ārpus atbildētāja domicila jurisdikcijas (EST, 2018. gada 12. septembris, *Helga Löber/Barclays Bank plc*, 29. un 31. punkts).

Tādēļ iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai konkrētajā gadījumā tikai iegāde no Austrijas transportlīdzekļu tirgotājiem un transportlīdzekļu nodošana Austrijā pats par sevi ir pietiekams iemesls, lai pamatotu Austrijas tiesu jurisdikciju Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē. Ja, novērtējot vietu, kur kaitējums radies, Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē neņem vērā tikai pirkuma līguma slēgšanas un transportlīdzekļu nodošanas vietu Austrijā, bet minētās Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izpratnē ņem vērā “citus īpašus apstākļus, piešķirot jurisdikciju”, ir jānorāda turpmākais: **[oriģ. 9. lpp.]**

Prasītājas kritika būtībā ir vērsta uz to, ka atbildētāja esot maldinājusi ar to, ka tās ražotie dzinēji atbilst Savienības tiesību normām, tādējādi radot kaitējumu transportlīdzekļu īpašniekiem, kuru veido jau no paša sākuma zemāka transportlīdzekļu vērtība. Prasītājas apgalvotās atbildētājas neatļautās darbības tika veiktas Vācijā. Visi prasījumi faktu aspektā attiecas uz vienu un to pašu, atbildētājai pārņemto prettiesisko rīcību, kas notikusi Vācijā. Līdz ar to rodas jautājums, vai, ņemot vērā [faktisko] tuvumu un pierādījumu vieglas iegūšanas iespējas, Vācijas tiesas atbildētājas domicilā objektīvi nebūtu labāk piemērotas, lai pārbaudītu izvirzītos prasījumus. Proti, tikai apstākļi, kur Austrijā (vai Eiropā) transportlīdzeklis tika nopirkts un nodots, nekādā veidā neietekmē to būtisko jautājumu izvērtēšanu, kas saistīti ar izvirzītajiem pieprasījumiem. Visām tiesām, kurās celta prasība, būtu jārisina tie paši jautājumi: Vai atbildētāja veica prasītājas apgalvotās krāpnieciskās darbības? Vai dzinējs EA 189 atbilda Savienības tiesību normu prasībām? Vai atbildētājas darbības vai bezdarbība ietekmēja ar dzinēju aprīkoto transportlīdzekļu vērtību? Šajā kontekstā ir jāuzskata, ka liela attiecīgi būtisko faktu un no personām gūstamo pierādījumu daļa atrodas Vācijā. Arī jautājums par to, vai transportlīdzekļi, ņemot vērā apgalvotās manipulācijas, ir zaudējuši vērtību Austrijā, varētu tikt vienlīdz labi izvērtēti kā Vācijā, tā Austrijā. Prasībā apgalvotais vērtības samazinājums tiek izteikts saskaņā ar procentuālu aprēķinu tā, ka nav nepieciešams novērtēt katru atsevišķo transportlīdzekli. Arī ES tipa apstiprinājums, uz kuru ir pamatojusies prasītāja, netika izsniegts Austrijā un tādējādi Austrijā arī netiktu atsaukts.

Ja šajā gadījumā tiktu piemēroti lietā *Universal Music* minētie apsvērumi, būtu zināmā mērā pamatoti pieņemt, ka vieta, kur radies kaitējums, ir Vācija: Lietā *Universal Music* prasītājas finansiālais zaudējums materializējās tādā veidā, ka tā bija pārskaitījusi naudu no sava konta Nīderlandē. Tomēr Eiropas Savienības Tiesa noliedza vietas, kur radies kaitējums, atrašanos Nīderlandē, jo jurisdikcijas piešķiršana Čehijas Republikas tiesām tika pamatota tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar pareizas tiesvedības un efektīvas procesa vadīšanas mērķi. Šajā gadījumā saskaņā ar prasītājas argumentu, lai gan kaitējums ir materializējies Austrijā, iegādājoties un nododot transportlīdzekļus, kas aprīkoti ar iespējams manipulētu dzinēju, tomēr apgalvotie kaitējumi saskaņā ar prasības pieteikumu izriet no Vācijā notikušu faktu kopuma. No efektīvas procesa vadīšanas viedokļa, it īpaši attiecībā uz tuvumu tiesvedības priekšmetam un pierādījumu iesniegšanas vienkāršību, arī šajā gadījumā Vācijas tiesas tādējādi būtu objektīvi labāk piemērotas noskaidrot, vai ir konstatējama atbildība par apgalvotajiem kaitējumiem. **[oriģ. 10. lpp.]**

Ja, kā to darīja prasītāja, attiecībā uz jautājumu par jurisdikciju ņemtu vērā transportlīdzekļu iegādes un nodošanas vietu galīgajiem saņēmējiem, tostarp lietotu automašīnu pircējiem, attiecībā uz atbildētāju rastos šaubas par tiesas jurisdikcijas paredzamību.

Visbeidzot, iesniedzējtiesai ir arī šaubas par to, vai, Austrijas tiesu starptautiskās jurisdikcijas atzišana būtu saderīga ar saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā noteikto Regulas Nr. 44/2001 īpašās jurisdikcijas noteikumu šauru interpretāciju (skat., piemēram, EST, 2016. gada 16. jūnijs, C-12/15 *Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling u.c.*, 25. punkts; spriedumu lietā *Löber*, 17. punkts).

Tomēr Austrijas tiesu jurisdikciju varētu pamatot tas, ka viens (no vairākiem) prasītājas izvirzīto prasījumu no neatļautas darbības pamats attiecas uz atbildību par tīšu maldināšanu saskaņā ar *ABGB* [*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*; Austrijas Civilkodeksa] 874. pantu. Lai noskaidrotu šī prasījuma pamatotību, iesniedzējtiesai būtu jāpārbauda, vai atsevišķie attiecīgie transportlīdzekļu īpašnieki, kuru prasījumus izvirzījusi prasītāja, faktiski tika maldināti un ka atbildētājas rīcība izraisīja apgalvoto kaitējumu. Tādējādi būtu nepieciešama attiecīgo transportlīdzekļu īpašnieku uzklauššana. Tikai apstākļi, ka tiesai ir jāuzklausa liecinieki, kuru domicils ir Austrijā, bez papildu sasaistes faktoriem attiecībā uz vietas, kur radies kaitējums, jurisdikciju, saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu nevar pamatot iesniedzējtiesas starptautisko jurisdikciju. Jau ņemot vērā prasītājas biedrības mērķi ir nepārprotami, ka argumentācijas pamatā par vietas, kur radies kaitējums, esamības noteikšanu Austrijā atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktam ir saprotamas patērētāju tiesību aizsardzības intereses. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka, pārbaudot starptautiskās jurisdikcijas esamību, tās nebūtu jāņem vērā. Tā, piemēram, Eiropas Savienības Tiesa lietā *Andreas Kainz/Pantherwerke AG* (EST, 2014. gada 16. janvāris, C-45/13, *Andreas Kainz/Pantherwerke AG*, 31. punkts) ir uzsvērusi, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta (atbilst Regulas

Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktam) mērķis nav pastiprinātas aizsardzības sniegšana vājākajam lietas dalībniekam.

Procesuālie jautājumi

Tā kā Savienības tiesību normu pareiza piemērošana ir izšķiroša, lai pieņemtu nolēmumu par iesniedzējtiesas starptautisko jurisdikciju, tiek uzdots iepriekš minētais prejudiciālais jautājums.

Līdz Eiropas Savienības Tiesas sprieduma pasludināšanai ir jāaptur iesniedzējtiesā izskatīšanai esošā tiesvedība. **[oriģ. 11. lpp.]**

Landesgericht Klagenfurt, 21. nodaļa

Klagenfurte, 2019. gada 17. aprīlis

[..]